

5. Костенко Л. Бібліометрика української науки. URL: <https://dt.ua/SCIENCE/bibliometrika-ukrayinskoyi-nauki-.html> (дата звернення :15.04.2019).

Клочко С.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

НАРАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОДИН З ЕЛЕМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ

Сучасні роботи, присвячені вивченню питань лідерства, говорять про те, що лідером є особистість, яка здатна до самопроекування, самовиховання. Тобто особистість, що може самостійно організувати власний виховний процес, котрий визначається як закономірна, послідовна, безперервна зміна етапів розвитку у подальшому, а також передбачає застосування ефективних способів та створення необхідних умов, завдяки яким стає можливим формування лідерських якостей особистості.

Поетапний духовний та інтелектуальний розвиток відкриває перспективи і налаштовує на успішну реалізацію планів і цілей завдяки постійній праці над собою. Одним з головних інструментів розвитку вважається осмислення. В свою чергу процес осмислення відбувається завдяки створенню наративів – осмислення людиною себе в світі, свого життєвого досвіду у вигляді розповіді або історії. На думку Н.В. Чепелевої, наратив становить не лише важливий інструмент розуміння та інтерпретації особистого досвіду, навколишньої реальності, а й провідний засіб саморозуміння та саморозвитку особистості, які є важливими чинниками її самопроекування [1]. Тобто наратив можна розглядати як інструментальний компонент самопрезентації, адже він включає в себе

використання самоописів, демонстрацію своїх технік розповідання історій про себе. Метод наративізації розглядається як технологія, що сприяє перетворенню зовнішніх подій у внутрішній досвід особистості через їх впорядкування згідно з ознаками наративного тексту. Наратив є інструментом, за допомогою якого особистість осмислює реальність, адаптується до неї, оскільки він сам є складовою цієї реальності. Привносячи узгодженість та впорядкованість у життєвий досвід людини, він також трансформує цю впорядкованість, у разі коли досвід або його тлумачення змінюються. Наратив уможливорює поєднання минулого досвіду особистості з теперішнім і з майбутнім, який проектується особистістю в сьогоденні. Крім того, він відповідає за узгодження між собою різних за часовим, тематичним і смисловим наповненням «версії особистості» та породжує проекти власного життя [2,3].

В контексті наративу особистість досліджується як оповідач, а весь її суб'єктивний досвід вважається текстом. Основним положенням наративної психології є теза про те, що особистість не лише розуміє себе за допомогою мови, а й конструює себе у мовленні. Відповідно, суб'єктивний світ і досвід може бути виражений, вивчений, а також створений особистістю за допомогою тексту. Таким чином, можна вважати, що розвиток наративної компетентності особистості у певній мірі має вплив на формування лідерського потенціалу у контексті самоподачі:

– тематичною організацією досвіду особистості шляхом створення «Я-висловлювань»;

– просторово-часовою та причинно-наслідковою структуралізацією подій та визначенням способів детермінації свого досвіду шляхом побудови наративів та автонаративів;

– ціннісно-смисловою інтеграцією досвіду особистості та його консолідацією з особистісним досвідом шляхом виділення головної лінії

(лейтмотиву) власного життєвого твору, яка закарбовує смислову систему особистості, що забезпечує змістову регуляцію життєздійснення особистості [3].

Джерела інформації:

1. Чепелева Н. В. Текст і читач : посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2015. 124 с.
2. Гуцол К. В. Наративна компетентність як чинник розвитку здатності особистості до самопроекування. Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Т. II : Психологічна герменевтика. Київ. Житомир, 2018. Вип. 11. С. 122–133.
3. ПОПОВА Г., СЕРЕДА Н., Гура Т. Наративні інструменти самопрезентації в діловому спілкуванні технічних фахівців //Університети і лідерство. – 2016. – №. 3.

к.п.н. Кобець В.М.

м. Харків, Україна

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ

Міжособистісна взаємодія впливає з повноважень і статусу керівника в організації, яким стане майбутній менеджер. Змістом взаємодії є обмін інформацією, почуттями між людьми й виникнення на цій основі різноманітних міжособистісних впливів. Менеджер повинен силою свого авторитету направити енергію групи на рішення поставлених завдань, впливати на послідовників, сприяти ефективному спілкуванню з ними. Результативність цього процесу значною мірою залежить від знання стратегії і тактики ефективного спілкування. Тому у процесі навчання